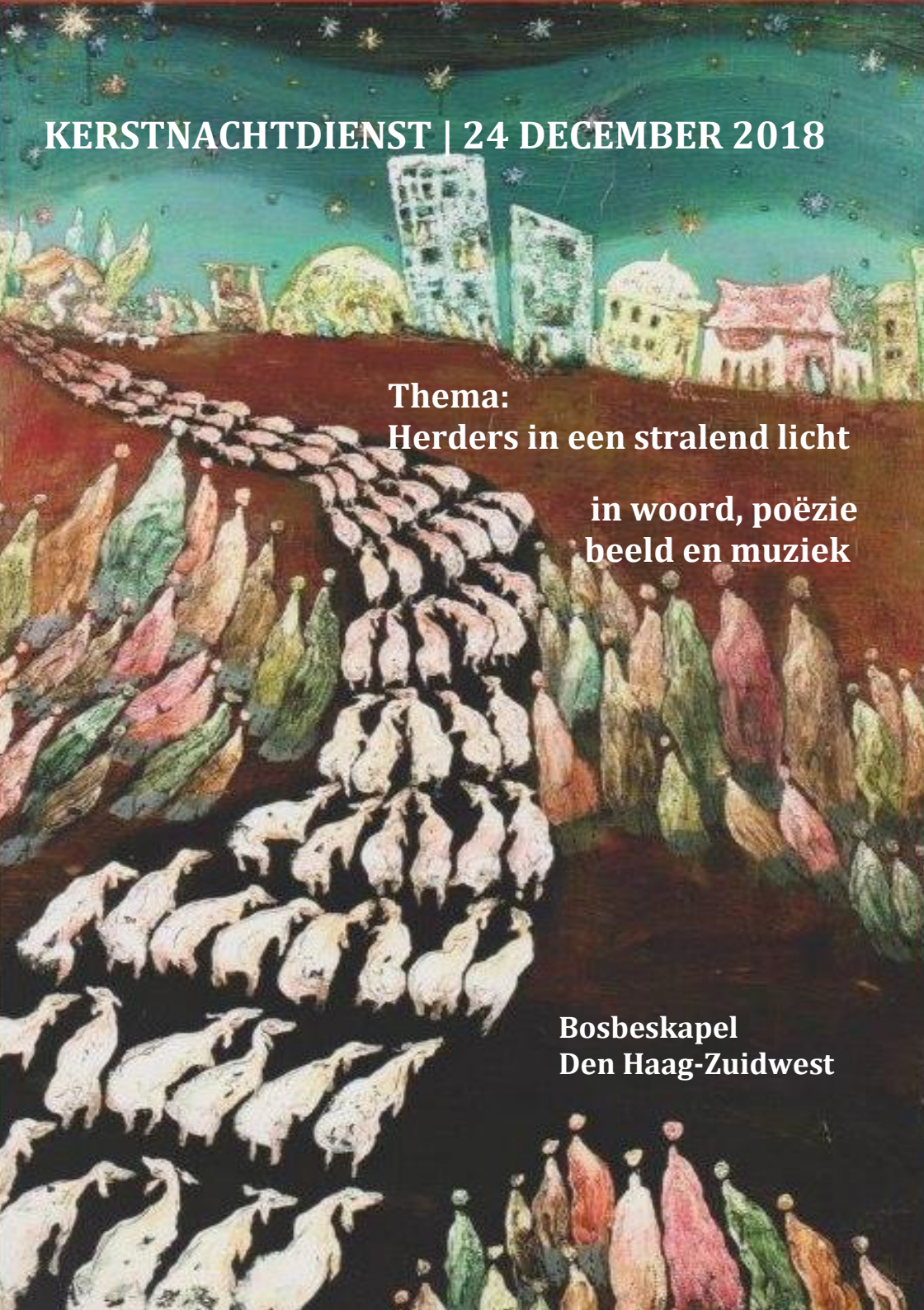

KERSTNACHTDIENST | 24 DECEMBER 2018

Thema:
Herders in een stralend licht

in woord, poëzie
beeld en muziek

Bosbeskapel
Den Haag-Zuidwest

Medewerkenden

Voorganger: ds. Nico Riemersma
Ouderling: Henk Valstar
Diaken: Ineke Rhebergen
Lector: Gerdien de Jongh Swemer
Organist: Ineke Pieters
Muziek: Simon en Nienke Rosier
Cantorij o.l.v. Margriet Wagner
Pianobegeleiding: Jan Vos

==========

Dia 1 te zien bij binnenkomst

Orgelspel

Binnenkomst met kaarslicht

Dia 2 We zingen: Lied 477 : 4, 1, 5 en 2

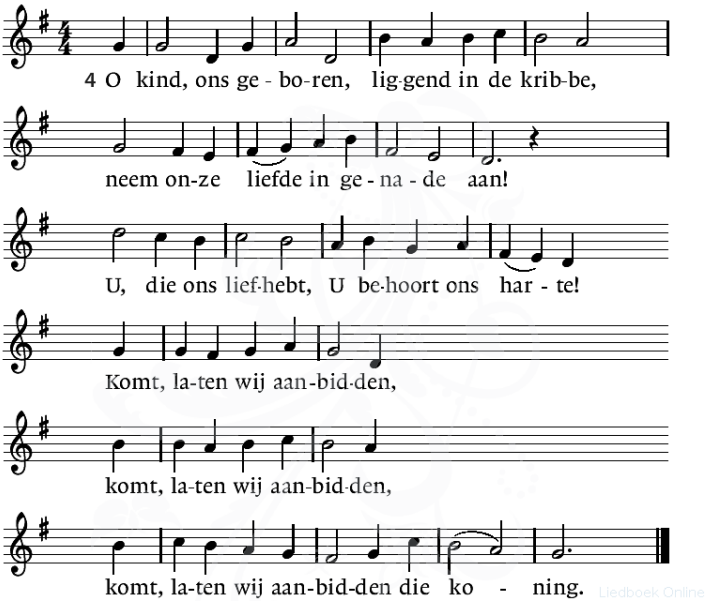

1 Komt allen tezamen, jubelend van vreugde:
komt nu, o komt nu naar Bethlehem!
Ziet nu de vorst der engelen hier geboren.
Komt, laten wij aanbidden,
komt, laten wij aanbidden,
komt, laten wij aanbidden die koning.

5 Zingt aarde en hemel,
zingt nu engelenkoren,
zingt alle scharen rondom de troon:
Glorie aan God en vrede voor de mensen!
Komt, laten wij aanbidden,
komt, laten wij aanbidden,
komt, laten wij aanbidden die koning.

2 De hemelse englen
riepen eens de herders
weg van de kudde naar 't schamel dak.
Spoeden ook wij ons met eerbiedge schreden!
Komt, laten wij aanbidden,
komt, laten wij aanbidden,
komt, laten wij aanbidden die Koning.

Dia 3 Welkom

Ik heet u allemaal hartelijk welkom in deze Kerstnachtdienst, waarin we vieren dat God vanuit de hoogte naar ons toe gekomen is. Het teken daarvan is een kind dat geboren wordt in een stal, dat in doeken is gewikkeld.
In deze dienst zullen we ons vooral concentreren op de herders. Zij worden in de Kerstnacht in een stralend licht gezet.
In deze viering zal muziek klinken, uit de Kerstsymfonie van Michel Corette, er is zang van de cantorij, er wordt poëzie voorgedragen, en we zullen zien hoe het kerstevangelie, in het bijzonder, hoe de herders die in het kerstverhaal, in, Lucas 2, een grote rol spelen, in de kunst zijn verbeeld. Ik wens u een vreugdevolle viering toe.

Gedicht 'Kerstnacht' (*Jan Wit*)

Dit is de nacht, dit is de stille nacht.
Dit is de averechtse tijd
waarin de hemel zich verblijdt,
terwijl de aarde op een teken wacht.

Dat er al is, dat al gegeven is
Het teken van de moede vrouw
die voortging en die baren zou
en die men wegschoof in de duisternis.

De hemel weet, alleen de hemel weet
dat vrede en welbehagen saam
reikhalzen naar een nieuwe naam.
De aarde is als vanouds voor niets gereed.

Al straalt de nacht, al straalt de heilige nacht
veel klaarder dan de zon vermag,
pas als het donker wordt bij dag,
zal op de aarde alles zijn volbracht.

Dia 4 Cantorij zingt: *Noël Nouvelet*

1 Noël nouvelet,
Noël chansons ici,
Devoties gens,
crions à Dieu merci!
Chantons Noël,
pour le roi nouvelet,
Noël nouvelet,
Noël chantons ici!

Een nieuw kerstlied,
laten we een kerstlied zingen
Vrome lieden,
laten we God dank brengen;
Laten we een kerstlied zingen
voor de nieuwe koning.
Een nieuw kerstlied,
laten we een kerstlied zingen.

2 L'ange disait: 'Pasteurs, partez d'ici. L'ame en repos et le cœur réjoui; En Bethlehem, Noël trouverez l'agnelet.' Noël nouvelet, Noël chantons ici!	De engel zei: 'Herders, vertrek van hier Met rust in je ziel en een blij hart; In Betlehem zullen jullie het lam vinden.' Een nieuw kerstlied, laten we een kerstlied zingen.
3 En Bethléem, étant tous réunis, Trouvant l'enfant, Joseph, Mari aussi. La créche était au lieu d'un bercelet, Noël nouvelet, Noël chantons ici!	In Betlehem zijn allen herenigd, Vinden zij het kind ook Jozef en Maria. De kribbe was er in plaats van een wieg Een nieuw kerstlied, laten we een kerstlied zingen.

Bemoediging en drempelgebed

O: Onze hulp is in de naam van de HEER
A: DIE HEMEL EN AARDE GEMAAKT HEEFT
O: Die trouw houdt tot in eeuwigheid
A: EN NIET LAAT VAREN DE WERKEN VAN ZIJN HANDEN.

O: Gij Eeuwige, Ene
die de God van ieder mens wilt zijn.
Uw hemel hebt Gij geopend,
Gij hebt de nacht verlicht,
opdat wij in de ogen van dit kind,
dat in deze nacht geboren is,
Uw aangezicht zullen bespeuren
en voorgoed mogen weten
hoezeer Gij ons liefhebt
en Immanuël bent, God-met-ons,
alle nachten en dagen van ons leven tot in eeuwigheid.
A: AMEN.

We zingen: Lied 483 : 1

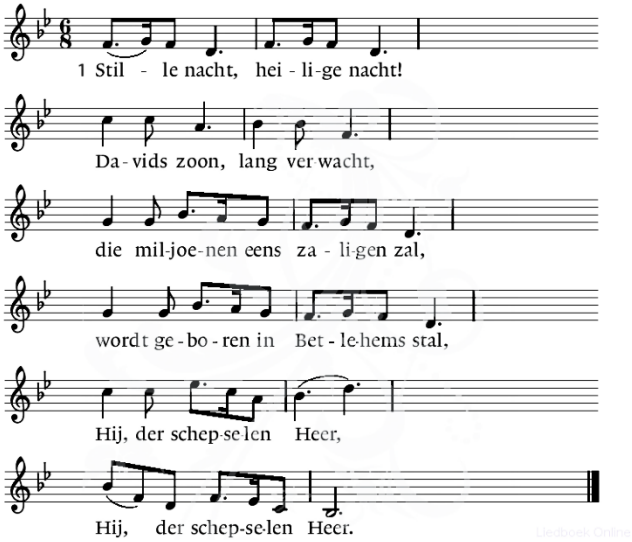

Dia's 5-7
Inleiding op het geboorteverhaal van de evangelist Lucas

We zingen: Lied 483 : 3

3 Stille nacht, heilige nacht!
Vrede en heil, wordt gebracht
aan een wereld, verloren in schuld;
Gods belofte wordt heerlijk vervuld.
Amen, Gode zij eer!
Amen, Gode zij eer!

Dia 8 **Evangelielezing:** Lucas 2,1-5

Het geschiedde dan in die dagen
dat er een bevel uitging van keizer Augustus
dat de gehele wereld moest worden ingeschreven.
Deze eerste inschrijving geschiedde
onder het stadhouderschap - over Syrië - van Quirinius.

En allen gingen om te worden ingeschreven,
een ieder naar zijn eigen stad.
Ook Jozef ging op,
van Galilea uit de stad Nazareth
naar Judea naar de stad van David die Bethlehem wordt genoemd,
omdat hij uit het huis en het geslacht van David was,
om te worden ingeschreven,
met Maria, met wie hij in ondertrouw was,
die in verwachting was.

Cantorij zingt: Lied 508 : 1 en 2

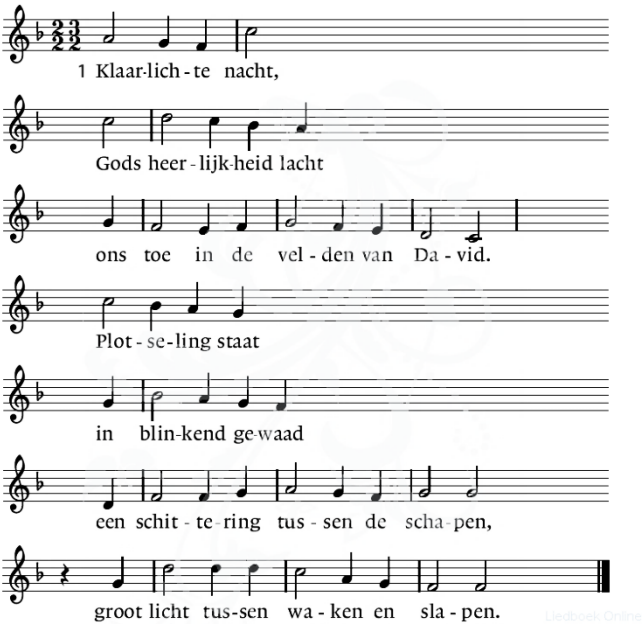

2 Klaarlichte nacht
voor herders op wacht,
omschenen door hemelse glorie.
Hoor het bericht
op wieken van licht,
het klinkt als gejuich in de oren,
vannacht is uw redder geboren.

Dia 9 **Evangelielezing**: Lucas 2,6-14

Het geschiedde dan, terwijl zij daar waren
dat de dagen van haar baren vervuld waren.
En zij baarde haar zoon, de eerstgeborene,
En zij wikkelde hem in
en legde hem neer in een kribbe,
omdat er voor hen geen plaats was in de uitspanning.
En er waren herders in diezelfde streek,
die in het veld verbleven
en de nachtwacht hielden over hun kudde.
En een engel van de Heer stond bij hen;
en de heerlijkheid van de Heer omstraalde hen;
en zij vreesden met grote vrees.
En hun zei de engel:
"Vreest niet,
want zie, ik breng u goed nieuws,
een grote blijdschap, die voor heel het volk zal zijn:
u is heden de Redder geboren,
- die de Gezalfde is, de Heer, -
in de stad van David.
En dit is voor u het teken:
u zult een kindje vinden,
in-gewikkeld en liggende in een kribbe."
En plotseling was er met de engel
de volheid van de hemelse legermacht,
prijzende God en zeggende:
"Eer in de allerhoogste aan God,
en op aarde vrede bij mensen van welbehagen."

Cantorij zingt: Lied 508 : 3

3 Klaarlichte nacht,
Gods engelenmacht
brengt glorie aan God in excelsis.
Hulde en eer
op naam van de Heer,

de nacht moet zijn glorie vermelden,
de dag zal zijn luister vertellen.

Dia 10 **Evangelielezing:** Lucas 2,15-20

En het geschiedde,
zodra de engelen van hen waren weggegaan naar de hemel,
dat de herders tegen elkaar zeiden:
"Laten wij verder gaan tot Bethlehem
en zien dit woord, dat is geschied,
dat de Heer ons heeft bekendgemaakt."
En zij kwamen, zich gehaast hebbend
en bevonden Maria en Jozef
en het kindje, liggende in de kribbe.
Na het dan gezien te hebben,
maakten zij het woord bekend dat hun gezegd was over dit jongetje.
En allen die het hoorden,
verwonderden zich over wat door de herders tot hen gezegd werd.
Maria dan bewaarde alles,
door deze woorden op te bergen in haar hart.
En de herders keerden terug,
verheerlijkende en prijzende God
om alles wat zij hadden gehoord en gezien,
zoals het tot hen gezegd was.

We zingen: *Winchester old*

Cantorij
1 Eens waren de herders in het veld.
's Nachts hielden zij de wacht,
toen hun de engel van de Heer verscheen
in lichte pracht.

Allen
2 Vrees niet, sprak hij, omdat de angst
hun hart bevangen had.
Een vreugdeboodschap breng ik u
voor 't menselijk geslacht.

Cantorij
3 In Betlehem ontlook vannacht
een loot aan Davids stam
En dit zal u het teken zijn
dat hier uw Heiland kwam.

Allen
4 Een kind kwam in doeken slechts gehuld
Aanschouwt met eigen oog
hoe het erin een kribbe ligt,
maar komt van hemelhoog.

Cantorij
5 Zo sprak de engel en terstond
verscheen een wolk van licht
Een stralend koor van eng'len zong
dit hemelse bericht:

Allen (*met tegenstem van de cantorij*)
6 Aan God de eer de hemel rond
en vrede wereldwijd.
Zijn welbehangen in de mens
nu en in eeuwigheid.'

Dia 11-23 Inleiding op de schilderkunst van Jezus' geboorte

Gedicht 'Het is gebeurd op een winterdag' (*Anton van Duinkerken*)

Het is gebeurd op een winterdag
des nachts om twalef uren.
De kleine kudde met herders lag
te sluimeren bij de vuren
Toen klonk uit de hemel een heldere wijs:
Gloria in excelsis Deo!

Maar ik en gij waren niet daarbij
ons trokken vele zaken
naar aardse gewichtigdoenerij

naar wereldse vermaken
Of naar onze zorgen voor drank en spijs.
Kyrie, eleys.

De herders hadden hun handen vol
eenvoudige geschenken
Zij gaven het kerstkindje schapenwol
en baden het: wil aan ons denken.
Wanneer gij zult zijn in het paradijs
Gloria in excelsis Deo.

Doch gij en ik komen achteraan,
met duizenden meegelopen.
Wij zullen wel lang in de rij moeten staan
maar de staldeur is nog open.
Wij worden misschien nog wel eenmaal wijs.
Kyrie, eleys.

Muziek: *Symphonie Noël 2* (allegro) van Michel Corette

Dia 24-34 Beeldmeditatie (1): de verkondiging aan de herders

Muziek: *Symphonie Noël 2* (largo) van Michel Corette

Dia 35-46 Beeldmeditatie (2): de aanbidding van de herders

Muziek: *Symphonie Noël 1* (allegro) van Michel Corette

Dia 46 Gedicht 'Ere zij God' (*Geert Boogaard*)

Ere zij God
in den hoge!

Niets eraan veranderen,
niet aan komen dragen met
een ander wereldbeeld
en dan zeggen:

Zo spreek je niet meer over God
want er is geen God-in-de-hoge.

Gelieve het dus zo te laten,
een verzoek aan theologen allereerst,
anders komt er niets terecht
van ons kerstfeest.

Wanneer u het zo laat,
wanneer u het Kind van boven
naar beneden laat komen
desnoods langs een ladder
(Luther liet het Kind komen
langs een toonladder:
Uit hoge hemel kom ik aan)
zal ik opnieuw
ontroerd worden.

Of is dat niet ontroerend
dat God die hoog is
laag wordt,
lager dan ik
in een stal
aan een kruis
in een graf
en dat je daarom
namen mag aanroepen:
Jezus,
Immanuël.

Wij modernen
twintigste eeuwers
maanonderzoekers,
wiskunstenaars
laten wij weer
namen aanroepen,
ootmoedig,
gelovend in

de hoog-lage God
die deze wereld
onderging.

Geen God onderging
haar zo
zo door en door
als een mens.

Ere zij God
in den hoge!

Cantorij zingt: Lied 472 : 1 en 4
(*laatste twee regels,* zie volgende pagina, *door allen*)

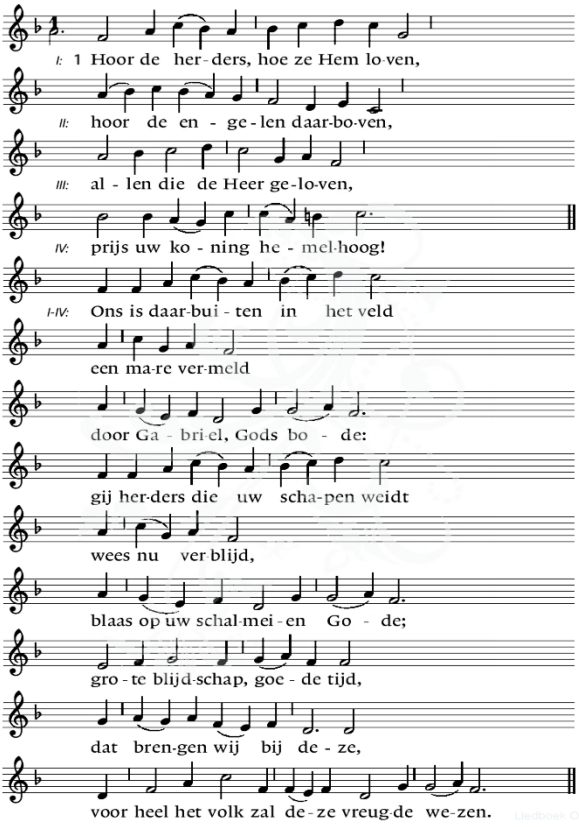

Allen

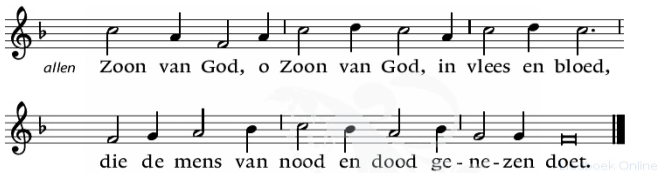

4 Lieve mensen, allen samen,
zingt nu blij te moede amen,
want wie zijn Gods erfgenamen?
Gij en ik in Jezus' naam!
De herders gingen toen op weg,
zoals gezegd,
om Davids Zoon te vinden
en 't woord te zien dat is geschied
en vrede biedt
aan alle mensenkinderen.
Zij kwamen aan in Betlehem
en hebben Hem gevonden
die heel de wereld redden zal van zonde!
Allen
Davids Zoon, ja Davids Zoon, Gods vlees en bloed,
die de mens in nood en dood herleven doet.

Collecte

De eerste collecte is bestemd voor de kinderwinkel
en de tweede collecte voor de kerk (*onder het spelen van een aantal Franse kerstliederen, Noël's*).

Gebeden om licht

Heer, onze God,
in deze kerstnacht waarin we vieren dat een kind voor ons geboren is, denken wij aan en bidden wij voor kinderen in de knel:
Wij dragen kinderen aan U op, die leven onder de druk van ambitieuze ouders. Kinderen die dag in dag uit moeten voldoen aan hun eisen zonder dat het kind de kans krijgt zelf inbreng hierin te hebben.

U bidden wij dat de ouders inzien dat hun kinderen maar een keer jong zijn,
dat hun prestaties pas echt voldoening schenken, als ze ook door hun kind zo beleefd worden.
Daarom steken wij een lichtje aan (*door A.L.*) en bidden wij:

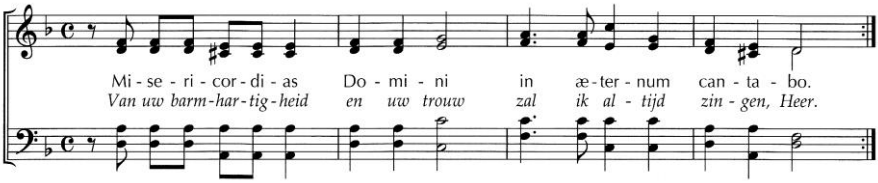

Wij dragen kinderen aan U op, die vanaf hun geboorte opgroeien in een gewelddadige omgeving, in oorlogsgebieden en daardoor een totaal ontwricht beeld van hun wereld krijgen. Kinderen die al heel jong het besef ontwikkelen dat recht het recht van de sterkste is, dat geweld erbij hoort, dat geweld het enige antwoord op een meningsgeschil is.
Wij bidden voor al die mensen die vaak in uw naam de gezinnen in conflictgebieden bijstaan en enige veiligheid en medische zorg proberen te bieden, de oorlog uit het hoofd van het kind proberen te krijgen en oog te krijgen voor de ander als medemens in plaats als vijand.
Daarom steken wij een lichtje aan (*door A.L.*) en bidden wij:
A: Van uw barmhartigheid en uw trouw zal ik altijd zingen, Heer.

Wij bidden voor kinderen die getroffen worden door een levensbedreigende ziekte, zware behandelingen moeten ondergaan om de ziekte een halt te kunnen toeroepen.
Dat deze kinderen met hun ouders mensen ontmoeten die hen kunnen bemoedigen, oprechte empathie tonen om zo het leed te kunnen delen en mogelijk daarmee verlichten.
Daarom steken wij een lichtje aan (*door A.L.*) en bidden wij:
A: Van uw barmhartigheid en uw trouw zal ik altijd zingen, Heer.

Wij bidden voor kinderen die zich niet geaccepteerd voelen omdat zij anders zijn dan de meesten van hun groep. De pubers die voelen dat ze zich aangetrokken voelen tot iemand van het zelfde geslacht, de

jongeren die zich op een andere manier het buitenbeentje voelen en daar het moeilijk mee hebben.
Wij bidden U om hen nabij te zijn en mensen uit hun omgeving alert en attent te laten zijn op hun innerlijke strijd.
Daarom steken wij een lichtje aan (*door A.L.*) en bidden wij:
A: Van uw barmhartigheid en uw trouw zal ik altijd zingen, Heer.

Dit alles bidden wij U in Jezus' Naam. Amen.

Slotlied: Lied 468 (*staande*)

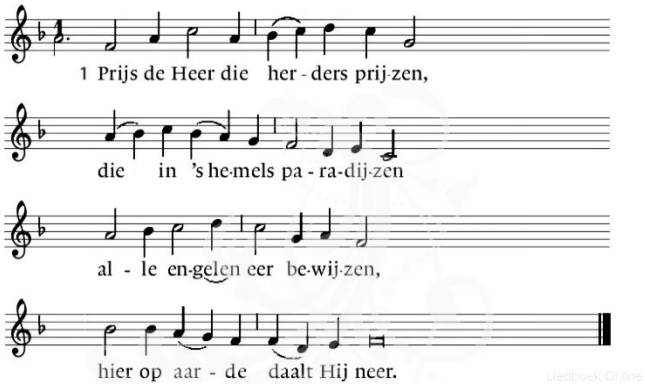

2 Geef de Koning van uw leven
wat de koningen Hem geven,
breng uw schatten de verheven
in de stal geboren Heer.

3 Laat uw loflied samenvallen
met het lied der heiligen allen,
dat de hemelen weerschallen
van die jubelende wijs.

4 Aan de koning uitverkoren,
uit een maagd voor ons geboren
moet ons hele hart behoren
onze lof en eer en prijs.

Wegzending en zegen

Gaat dan heen in vrede met de zegen van de Heer
De Heer omgeeft u en jou
van achteren en van voren
en Hij legt zijn hand op jou en op u.
Allen: Amen.

Orgelspel

Na afloop van deze dienst is er gelegenheid om beneden in de ontmoetingsruimte met elkaar een glas glühwijn te drinken.

De beeldmeditatie kunt u vinden op: www.nicoriemersma.nl.

Wij wensen u vrolijke kerstdagen toe

Rembrandt, *De verkondiging aan de herders*
pen- en penseeltekening: 17,6 x 26 cm (ca. 1640-1642)
Hamburg Kunsthalle